

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 284/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., Srbsko a Čierna hora, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 To 45/2010 z 13. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2013 doručená sťažnosť M. B., Srbsko a Čierna hora, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 45/2010 z 13. mája 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite uznesením zo 6. mája 2009 vzniesol obvinenie proti sťažovateľovi pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekursorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona.

Sťažovateľom podanú sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietol prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave rozhodnutím sp. zn. 2 Kv 21/09 zo 7. mája 2009.

Sťažovateľ bol vzatý do väzby 5. mája 2009 sudkyňou pre prípravné konanie z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ už v prípravnom konaní mal zvoleného obhajcu JUDr. J. K. V rámci oboznamovania sa s obsahom vyšetrovacieho spisu 29. septembra 2009 sťažovateľ *„nenamietal, že by čomusi nerozumel a vzniesol námietku čo do preukázania viny. Požiadal o prepustenie z väzby a žiadal doplniť dokazovanie výsluchom brata, čo bolo postupne všetko zamietnuté.“*

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave podal na sťažovateľa obžalobu pod sp. zn. 2 Kv 21/09 z 12. októbra 2009, pričom skutok sťažovateľa bol *„upresnený, skonkretizovaný a rozšírený“*.

Súd prvého stupňa uznal sťažovateľa vinným podľa obžaloby a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 20 rokov a pre výkon uloženého trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne mu bol uložený ochranný dohľad na 3 roky. Proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I podal sťažovateľ prostredníctvom obhajcu v zákonnej lehote odvolanie.

Krajský súd napadnutým rozhodnutím na verejnom zasadnutí 13. mája 2010 odvolanie sťažovateľa zamietol podľa § 319 Trestného poriadku.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež uviedol, že prostredníctvom svojho obhajcu podal 27. júla 2012 na príslušnom okresnom súde dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože podľa jeho názoru bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.

Dovolací súd odmietol dovolanie sťažovateľa, pretože nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom podľa sťažovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pripustil, že došlo k porušeniu práva na obhajobu, ale nie zásadným spôsobom.

Sťažovateľ sa toho času domáha vydania na výkon trestu do domovského štátu.

K namietanému porušeniu práva na obhajobu došlo podľa sťažovateľa tým, že mu nebola v súlade so zákonom poskytnutá právna pomoc, dovolací súd neprerokoval jeho vec verejne, sťažovateľ nemal čas na prípravu obhajoby a z dôvodu jazykovej nedostatočnosti *„nemal možnosť poradiť sa o možných formách obhajoby...“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Domáhame sa, aby Ústavný súd SR vyhlásil, že uznesením odvolacieho súdu bolo právo na obhajobu porušené.

Ústavný súd zruší uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2To 45/2010 zo dňa 13. 5. 2010 a vec vráti tomuto súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd súčasne rozhodne o ďalšom trvaní výkonu trestu odňatia slobody.

Naostatok Ústavný súd SR prizná JUDr. J. H. trovy právneho zastúpenia vo výške 331,13 € s DPH za dva úkony právnej pomoci...“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

V zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd viazaný pritom návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom

súde), čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv.

V zmysle uvedeného ústavný súd predmet konania o sťažnosti sťažovateľa vymedzil tak, že je ním namietané len porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, nie však práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2, čl. 52 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré sťažovateľ síce v úvode sťažnosti označil, avšak v petite sťažnosti sa ich porušenia už nedomáhal a ani ich prípadné porušenie vo svojej argumentácii neodôvodnil.

Ústavný súd súčasne konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu (ktorý koncipoval samotný návrh, pozn.) v úvode sťažnosti ako porušiteľa svojho základného práva na obhajobu uviedol okrem krajského súdu aj najvyšší súd ako dovolací súd, v texte sťažnosti však neodôvodnil, v čom vidí nesprávny, resp. arbitrárny postup dovolacieho súdu, rozhodnutie najvyššieho súdu bližšie nešpecifikoval uvedením spisovej značky ani dátumom vydania, a v petite sťažnosti najvyšší súd ako porušiteľa svojho práva neuviedol.

Aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa preto ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje isté nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, ktoré ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom

predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy uznesením krajského súdu, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa proti odsudzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa zamietnuté.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesenie krajského súdu bolo vydané 13. mája 2010, sťažovateľ prevzal odpis tohto rozhodnutia 16. júna 2010, jeho obhajca 14. júna 2010. Sťažnosť sťažovateľa z 10. apríla 2013 bola ústavnému súde doručená 15. apríla 2013.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu sa sťažovateľ ochrany svojich označených práv domáhal zjavne až po uplynutí lehoty dvoch mesiacov uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013